

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Crèdits	0.8 presencials (20 hores) 2.2 no presencials (55 hores) 3 totals (75 hores).
Grup	Grup 4, 1S(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Margarita Vives Barceló marga.vives@uib.es	09:40h	10:40h	Dilluns	02/09/2013	28/07/2014	B-204

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Formació del Professorat	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Anglès i Alemany)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Biologia i Geologia)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Filosofia)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Física i Química)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Geografia i Història)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Tecnologia Industrial)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Tecnologia i Informàtica)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Llengua -Literatura)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Matemàtiques)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Música)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Orientació Educativa)	Postgrau		Postgrau
MFPR:Especialitat (Tecnologia de Serveis)	Postgrau		Postgrau

Contextualització

L'assignatura vol aconseguir treballar i reflexionar sobre els principals conflictes que poden sorgir dins l'aula, així com la seva intervenció, posant especial esment a la prevenció per tal d'aconseguir una bona convivència escolar amb tots els agents educatius.

L'assignatura inclosa dins el bloc "1.2. Procesos y contextos educativos".

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

Descriptors: Convivència escolar, resolució de conflictes, clima escolar, disciplina, mediació i negociació, assetjament escolar, ciberassetjament

Requisits

Sense requisits, excepte els que s'exigeixen pel Màster de Formació del Professorat en general

Es recomana una actitud participativa i una capacitat de treball i reflexió vers els continguts a treballar.

Competències

Específiques

1. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu faciliten l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental..
2. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i desenvolupar les estratègies adequades per estimular l'esforç, promoure l'aprenentatge autònom, la confiança i iniciativa personal i fomentar un clima positiu de convivència.
3. Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els distints aspectes relacionats amb la professió docent.
4. Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre atenent a criteris de millora de la qualitat, atenció a la diversitat, prevenció de problemes d'aprenentatge i de convivència.

Genèriques

1. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
2. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

Continguts

La proposta de continguts es fonamenta en quatre blocs principals; el primer referit a la conceptualització del conflicte i als conceptes que s'hi relacionen; dins aquest primer bloc, també es treballarà l'aspecte legislatiu, bàsic per a la funció docent i que, alhora, servirà per a articular el treball de grup.

El segon bloc enllaça el treball realitzat a l'anterior bloc treballant sobre la teoria del conflicte, de la seva gestió positiva i insereix en algunes metodologies exitoses, com ara la mediació, la negociació escolar, la conciliació i els cercles restauratius.

A continuació, s'aborden propostes d'intervenció en situacions específiques com ara el ciberbullying o la violència masclista en els joves.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

Acabam els blocs amb un dedicat especialment al professorat, especialment en el tema del burn out i en estratègies per a evitar-ho.

Al ser una assignatura genèrica, tindrà elements en comú amb les altres genèriques, especialment amb l'assignatura Societat, Família i Educació. Aquests elements en comú s'han d'analitzar com a complementaris per tal de poder tenir una visió global i, alhora, poder anar enriquint l'aprenentatge de l'alumne/a.

Continguts temàtics

1. Introducció a la convivència escolar
 - 1.1. Conceptualització, etiologia i epistemologia de la convivència escolar
 - 1.2. Legislació referida a la convivència escolar
 - 1.3. El pla de convivència. Elaboració, implementació i avaluació
2. La teoria del conflicte
 - 2.1. Convivència vs violència
 - 2.2. Estratègies preventives de resolució de conflicte
 - 2.3. Els programes de mediació
 - 2.4. Negociació, conciliació i cercles restauratius
3. Intervenció en diferents situacions de violència escolar
 - 3.1. Indisciplina
 - 3.2. Bullying i cyberbullying
 - 3.3. Violència en les relacions de parelles joves, "Dating violència"
4. Els conflictes en el col·lectiu de professionals
 - 4.1. L'ètica professional
 - 4.2. La cura del professional
 - 4.3. "Moobing" i la "síndrome del burnout"

Metodologia docent

L'assignatura s'inicia durant un període del màster on es desenvolupen els continguts formatius teòrics relacionats amb les diverses funcions que desenvolupa el professorat en el centre educatiu, membre d'un equip docent, participant de diversos modes de gestió de centre,...

A través de "Campus Extens - UIBDigital" mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle, es posa a disposició de l'alumnat els continguts de l'assignatura i es treballa a través de tasques individuals i un treball grupal

La metodologia formativa és variada: explicacions teòriques, lectures, visionatge de vídeos, role-playing,...

Les activitats proposades (individuals i grupals) tendran una relació directa entre el que es vagi fent a l'aula i a través de l'aula virtual.

La docència es fa treballant en activitats teòriques i pràctiques al llarg de cada sessió.

Activitats de treball presencial

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Explicació dels continguts teòrics	Grup gran (G)	Durant les sessions presencials, s'alternaran les classes teòriques amb activitats pràctiques en gran grup
Classes pràctiques	Activitats pràctiques	Grup gran (G)	Treball pràctic relacionat amb els continguts teòrics que ajuden a relacionar els continguts teòrics treballats a les sessions. L'alumne/a podrà escollir entre la realització d'una carpeta d'aprenentatge o el treball a partir d'un cas.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Prova d'avaluació tipus	Examen tipus test
Estudi i treball autònom en grup	Treball en grup	Treball virtual en grup a través de la plataforma Moodle que ajudarà al desenvolupament dels aprenentatges així com al foment de la reflexió sobre aquests
Estudi i treball autònom individual o en grup	Tasques en grup	Realització d'una recerca i posterior anàlisi de plans de convivència. Elaboració d'un treball en grup referent a les normes de l'aula.

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Es recorda la importància del treball no presencial; aquest ajuda al seguiment de l'assignatura i al procés d'ensenyament-aprenentatge

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		20	0.8	26.67
Classes teòriques	Explicació dels continguts teòrics	7	0.28	9.33
Classes pràctiques	Activitats pràctiques	13	0.52	17.33
Activitats de treball no presencial		55	2.2	73.33
Estudi i treball autònom individual	Prova d'avaluació tipus test	15	0.6	20
Estudi i treball autònom en grup	Treball en grup	20	0.8	26.67
Estudi i treball autònom individual o en grup	Tasques en grup	20	0.8	26.67
Total		75	3	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de l'assignatura serà

1. Avaluació dels continguts teòrics (30%), a partir del que es treballi a l'aula i amb el suport de material accessible a Campus Extens
2. Avaluació de la carpeta individual d'aprenentatge de les activitats pràctiques presencials realitzades en gran grup (30%)
3. Avaluació del treball en grup (30%) que es farà de forma no presencial i que podrà treballar-se a través de l'entorn Moodle-Campus Extens
4. Participació qualitativa a l'entorn Moodle - Campus Extens (10%).

Per a fer mitja, les tasques que superin el 25% de la qualificació final han de ser superades amb una nota mínima d'un 5.

Cal recordar tres normes bàsiques:

a) Sobre conductes disruptives a l'aula:

"Les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions (ús de les tecnologies sense finalitats pedagògiques específiques de l'assignatura, menjar/beure dins l'aula, interrupcions constants d'entrades i sortides d'aula o parlar constantment mentre es fa una explicació o una intervenció d'un company,...) o ús inadequat de les noves tecnologies pot afectar de forma negativa la qualificació final"

b) Sobre el plagi:

"L'alumnat ha de ser conscient que, segons s'exposa al Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears (article 34), es penalitzaran les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura, en particular la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar per propis de l'alumnat. Concórrer en un frau d'aquest tipus suposarà l'automàtica qualificació de "suspens" a la convocatòria anual"

c) Sobre les faltes ortogràfiques:

"Als treballs individuals o grupals presentats la presència de faltes ortogràfiques i/o gramaticals poden ser objecte de qualificació negativa i, en casos greus, de no acceptació del treball"

Activitats pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (Recuperable)
Descripció	Treball pràctic relacionat amb els continguts teòrics que ajuden a relacionar els continguts teòrics treballats a les sessions. L'alumne/a podrà escollir entre la realització d'una carpeta d'aprenentatge o el treball a partir d'un cas.
Criteris d'avaluació	O, realització d'un cas

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

Prova d'avaluació tipus test

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta breu (No recuperable)
Descripció	Examen tipus test
Criteris d'avaluació	Examen tipus test

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Treball en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Treball virtual en grup a través de la plataforma Moodle que ajudarà al desenvolupament dels aprenentatges així com al foment de la reflexió sobre aquests
Criteris d'avaluació	Participació presencial (qualitativa) i no presencial; aquesta es realitzarà a través de fòrums amb la següent normativa general: <ol style="list-style-type: none">1. Una aportació per a cada fòrum2. Les aportacions es limiten a 10 línies. És recomanable que siguin fonamentades en algun estudi o autor.3. Han d'estar relacionades amb les aportacions anteriors; en cas contrari, obrir una altra línia de debat dins el fòrum.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Tasques en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (Recuperable)
Descripció	Realització d'una recerca i posterior anàlisi de plans de convivència. Elaboració d'un treball en grup referent a les normes de l'aula.
Criteris d'avaluació	Realització del treball grupal (anàlisi del pla de convivència i elaboració de 10 normes)

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Al iniciar el curs i a través de l'aula virtual s'anirà oferint més recursos referits a cada un dels continguts que es treballen.

Bibliografia bàsica

BOQUÉ, Carme M. (2005) Temps de mediació': taller de formació' de mediadors i mediadores en l'àmbit educatiu. Editorial CEAC Barcelona.

Decret 112/2006, de 29 de setembre, de qualitat de la convivència en els centres docents sostinguts amb fons públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears. <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST151ZI31025&id=31025> [29.06.10]

Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears. [5.7.11]

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

DIAZ AGUADO, M.J. Convivencia escolar y prevención de la violencia. Ministerio de Educación y Ciencia http://www.ite.educacion.es/w3/recursos2/convivencia_escolar/index.html [29.06.10]

Bibliografía complementària

- BEANE, Allan L. (2006) Bullying. Aulas libres de acoso. Editorial Graó. Barcelona.
- DEFENSOR DEL PUEBLO (2007); Violencia escolar: el maltrato entre iguales en la Educación Secundaria Obligatoria 1999-2006 (2007) <http://www.defensordelpueblo.es/index.asp?destino=informes2.asp> [20.09.09]
- ESTEVE, J.M. (1998): El malestar docente. Madrid. Ediciones Paidós Ibérica.
- FERNÁNDEZ, I, VILLAOSLADA, E y FUNES, S (2002): Conflicto en el centro escolar. El modelo del alumno ayudante como estrategia de intervención educativa. Madrid: La Catarata
- FUNES, I (2000): Los conflictos según el profesorado. ¿Qué son y cómo resolverlos? En Fernández, I. Guía para la convivencia en el aula. Madrid. Escuela Española
- GAZQUEZ LINARES, J.J. etc. (2007) Situación actual y características de la violencia escolar. Almería: Grupo Editorial Universitario.
- GRUPO PENTACIDAD S.L. Educando en competencias y valores para la vida, [URL] Bilbaou consulta 6 agost 2008] disponible a: <http://www.pentacidad.com/>
- HERNÁNDEZ FRUTOS, T. y CASARES, E (2002); Aportaciones teórico-prácticas para el conocimiento de actitudes violentas en el ámbito escolar. Navarra. Instituto de la Mujer de Navarra.
- Institut per a la Convivència i l'èxit escolar. Govern Balear <http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do;jsessionid=C6B215D7CEE0B6ECF6004F9287E2C14A?idsite=151&cont=3523&lang=ca&camp=yes>
- La Ley Orgánica 2/2006 de 3 de mayo de Educación <http://www.mec.es/educa/sistema-educativo/files/CalendarioLOE.pdf>
- LINARES, J.J. y otros (2007) Mejora de la convivencia y programas encaminados a la prevención del acoso escolar. Grupo Editorial Universitario. Almería.
- GAZQUEZ LINARES, J.J. y otros (2007) Situación actual y características de la violencia escolar. Grupo Editorial Universitario. Almería.
- MELERO MARTÍN, J. (1993); Conflictividad y Violencia en los centros escolares. Madrid. Siglo XXI
- MONJAS, M.I. (Dir.) (2007) Cómo promover la convivencia. Programa de Asertividad y Habilidades sociales (PAHS). Madrid: Editorial
- OBSERVATORI PER A LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR (2006): Congreso convivencia y escuela, 28, 29 y 30 de septiembre de 2006 en Palma de Mallorca. Conselleria d'Educació i Cultura. Govern de les Illes Balears.
- OLWEUS, D (1978); Aggression in the schools: Bullies and whipping boys. Washington D.C. Hemisphere
- OÑEDERRA, J. A. et al. El maltrato entre iguales, Bullying en Euskadi. Educación Secundaria. Vitoria-Gasteiz: Gobierno Vasco. Departamento de Educación, Universidades e Investigación. ISEIIVEI. <http://www.isei-ivei.net> [Enero 2005].
- ORTEGA, R (1998); La convivencia escolar: qué es y cómo educarla. Sevilla. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.
- ORTEGA Ruiz, R. (1999) La convivencia escolar. Que es y como abordarla. Junta de Andalucía, Consejería de Educación y Ciencia [URL] Averroes, Red Telemática de la Junta de Andalucía [consulta 6 agost 2008] disponible a: <http://www.juntadeandalucia.es/averroes/publicaciones/convivencia.php3>
- PROYECTO ATLÁNTIDA. Educación y cultura democrática [URL]. ADEME. [consulta 6 agost 2008] disponible a <http://www.proyecto-atlantida.org/>
- ORTEGA, R. (2007). 'La convivencia: Un regalo de la cultura a la escuela', Revista de Educación de Castilla la Mancha, 4 pp. 50-54
- ORTEGA, R, y DEL REY, R. (2002): Los problemas de la convivencia: desmotivación, conflictividad y violencia escolar. En Estrategias educativas para la prevención de la violencia. Mediación y diálogo. Madrid: Cruz Roja Juventud.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	D
Idioma	Català

- SMITH, P.K. (2003): Violence in schools: The response in Europe. London & New York: Routledge Falmer.
- SOLETO MUÑOZ, H. y OTERO PARGA, M. (2007): Mediación y solución de conflictos : habilidades para una necesidad emergente. Madrid: Tecnos. TORREGO Y OTROS (2000): Mediación de conflictos en instituciones educativas. Madrid:Narcea
- TORREGO, J.C. y MORENO, J.M. (2001); un modelo estratégico para la actuación global sobre conflictos de convivencia en centros educativos: 'Proyecto Atlantida'. En CCOO La convivencia y la disciplina en los centros escolares. Proyecto de Innovación Atlántida. 'Educación y cultura democrática'. Madrid. Federación de Enseñanza de Comisiones Obreras, pp.13-28
- TORREGO, J.C. (coord.) (2006). Modelo Integrado de Convivencia. Barcelona. Graó.
- VINYAMATA, E. (coord.) (2003). Aprender del conflicto. Conflictología y educación. Barcelona: Graó.
- VIÑAS, J. (2004): Conflictos en los centros educativos. Cultura organizativa y mediación para la convivencia. Barcelona: Graó

Altres recursos

ORGANITZACIONS

- ACORD.SC: Acord Servei de Mediació o Gestió de Conflictes. <http://www.acordsc.com/>
- ACSUR-LAS SEGOVIAS. MADRID acsur@acsur.org. <http://www.acsur.org>
- AIPAZ: Asociación Española de Investigación para la Paz (Universidad de Granada) www.aipaz.org/
- AMNISTIA INTERNACIONAL CATALUNYA. BARCELONA. www.amnistiacatalunya.org/
- Antbullying network: <http://antibullying.net>
- ARYME <http://www.aryme.com>
- CENTRO REINA SOFÍA PARA EL Estudio de la Violencia <http://www.centroreinasofia.es/>
- CIP Centro de Investigación para la Paz. Fundación Hogar del Empleado. <http://www.cip.fuhem.es>
- EDUALTER: <http://www.pangea.org/edualter>
- EDUCAGUÍA Portal de recursos educativos: <http://educaguia.com>
- EDUSONET: <http://www.eduso.net>
- EICAME Equipo Interdisciplinario Capacitador en Mediación Educativa-ElCame. <http://www.mediacioneducativa.com.ar>
- GERNIKA GOGORATUZ: Centro de Investigación para la paz <http://www.gernikagogoratz.org>
- INECSE: Instituto Nacional de Evaluación y calidad del sistema educativo. <http://www.ince.mec.es>
- Instituto Nacional de Calidad Educativa y Evaluación (INCE) www.institutodeevaluacion.mec.es/
- Intervención social: <http://www.intervencionsocial.com>
- NCRRE National Centre for Conflict Resolution Education. <http://www.ncre.org>
- Pacific center for violence Prevention: www.pcvp.org/
- PSICONET: <http://www.psiconet.com>
- School Mediation Associates Watertorn: <http://www.schoolmediation.com>
- XTEC: <http://www.xtec.es>
- UNESCO: <http://www.education.unesco.org>
- USAL: <http://psicologia.usal.es/>

